

Μεταμορφώνοντας τους χώρους εκμάθησης του γραμματισμού

Οι τρόποι με τους οποίους μαθαίνουμε σήμερα, είναι, ίσως, περισσότερο ευέλικτοι από ποτέ. Ίσως σε αυτό να συνέβαλε και η Πανδημία Covid 19 που μαστίζει την ανθρωπότητα τα τελευταία δύο χρόνια. Η ανάγκη, ή η ευρηματικότητα, ή ο συνδυασμός των δύο, μπορούν δραματικά να διαμορφώσουν τις δομές και τις στρατηγικές μας σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση.

Ως άνθρωποι έχουμε την δυνατότητα να αντεπεξέλθουμε στις αλλαγές, συχνά με τρόπους που μας εκπλήσσουν. Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η εμπειρία μικρών παιδιών μπροστά στην οθόνη, να αντικαθιστούν την πραγματική επαφή με τη δασκάλα τους με την εμπειρία της ψηφιακής τάξης, λειτούργησε χωρίς προβλήματα. Ούτε να αρνηθεί το γεγονός ότι ο COVID-19 επέφερε διεθνώς τεράστια αναστάτωση στην πρόσβαση, ιδιαίτερα των ασθενέστερων, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κανείς όμως δεν μπορεί να μην αναγνωρίσει ότι, ως αποτέλεσμα αυτής της αντιξοότητας, μάθαμε πολλά. Γίναμε πιο ευέλικτοι, ως άτομα και ως κοινωνίες και οφείλουμε να αξιοποιήσουμε τα διδάγματα των καιρών με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Με το σκεπτικό αυτό, η φετινή θεματική της Ημέρας Γραμματισμού φαντάζει ίσως περισσότερο επίκαιρη από ποτέ – καθώς μας ζητά να δούμε τις μεταμορφώσεις εκείνες στους χώρους εκμάθησης του γραμματισμού. Μας καλεί να αναγνωρίσουμε νέες δυναμικές, να αναζητήσουμε καινοτόμες λύσεις, για ένα πρόβλημα που παραμένει αδιαμφισβήτητο, σε έναν κόσμο που 771 εκατομμύρια άνθρωποι, τα δύο τρίτα εκ των οποίων γυναίκες, εξακολουθούν να μην γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση.

Η ερώτηση που θέτει η UNESCO είναι απλή, αλλά ουσιώδης. Πού μαθαίνουμε; Μαθαίνουμε στην τάξη αλλά και μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, μέσα στους χώρους εργασίας, μέσα στις κοινότητές μας. Μαθαίνουμε και μέσα από το διαδίκτυο, σε ψηφιακές τάξεις, ψηφιακές κοινότητες που μπορούν, υπό συνθήκες, να αλλάξουν τα δεδομένα για ομάδες ανθρώπων που παραμένουν, δυστυχώς, στο περιθώριο. Φτάνει να δημιουργήσουμε τα εχέγγυα και τις υποδομές εκείνες που θα αλλάξουν τα δεδομένα της προσβασιμότητας. Να δούμε συνδυαστικά τους χώρους αυτούς στους οποίους διδάσκεται η γραφή και η ανάγνωση. Να προσφέρουμε εργαλεία εκμάθησης, να συστρατεύσουμε την τεχνολογία με την ανθρώπινη παρουσία – την ψηφιακή τάξη με τον ρόλο του δασκάλου ή του μέντορα.

Πρέπει να σπάσουμε στεγανά, γιατί, για να χτίσουμε ανθεκτικές κοινωνίες, δεν μπορούμε να περιμένουμε την αλλαγή της νοοτροπίας που θα αυξήσει την πρόσβαση του κάθε ανθρώπου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μπορούμε να ξεκινήσουμε σήμερα, μέσα από την καινοτόμα πρόσβαση στην εκπαίδευση. Αυτήν που θα μας επιτρέψει αύριο, να αλλάξουμε τις νοοτροπίες....

Λουκία Λοΐζου – Χατζηγαβριήλ

Πρόεδρος Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO